

Proje bilgileri

Proje adı: Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Kapsamında Türkiye'nin Endüstriyel Emisyon Stratejisinin Belirlenmesi Projesi (DIES)
EuropeAid/139596/IH/SER/TR

Faydalanıcı kurum: Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (ÇŞB) - Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Hedef kitle: ÇŞB ve Endüstriyel Emisyonlar Direktifi (EED)'ye tabi tesisler

Konsorsiyum ortakları: **Lider- Hulla & Co Human Dynamics GmbH & Co KG (Human Dynamics)**
Ekodenge Mühendislik Mimarlık Danışmanlık Ticaret A.Ş. (EKODENGE)
Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO)
Institut National de l'Environnement Industriel et des Risques (INERIS)
Çınar Mühendislik Müşavirlik A.Ş. (ÇINAR)

Proje süresi: 36 ay

Başlangıç tarihi: 03.07.2020

Öngörülen bitiş tarihi: 02.07.2023

Proje bütçesi: 3,758,000€

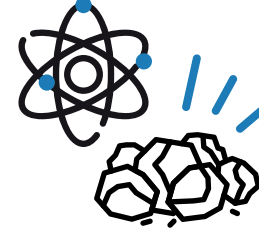
Genel hedef

EKÖK yaklaşımıyla endüstriyel kirlilik yönetimi ile insan sağlığının ve çevrenin korunması

Amaç

EKÖK yaklaşımının, EED ile uyumlu olarak Türkiye'de etkili bir şekilde uygulanması için yetkili makamların teknik ve kurumsal kapasitesinin artırılması

Sayılarla DIES

Kimya ve mineral sanayilerinin altında çalışılacak **100'**den fazla alt sektör ve proses

4 eğitim programı

30'dan fazla etkinlik (çalıştay, seminer, staj, sempozyum, eğitim kampları)

En az **220** firmaya saha ziyareti

45'ten fazla MET-Ref dokümanı ve MET Sonuç belgesinin çevirisi ve revizyonu

3 EKÖK tanıtım filmi

Bize ulaşın

Sözleşme Makamı

Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
– Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

Faydalanıcı Kurum

Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
– Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Yüklenici

Hulla & Co Human Dynamics GmbH & Co KG
liderliğindeki konsorsiyum
Proje ofisi: Mustafa Kemal Mahallesi 2138. Sokak
No:5/3 06520 Çankaya, Ankara, Türkiye
Ekip Lideri: Dubravka Pajkin Tučkar

Bu yayın Avrupa Birliği'nin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Hulla & Co Human Dynamics GmbH & Co KG liderliğindeki konsorsiyum sorumluluğu altındadır. Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

Daha fazla bilgi için:
Web: <https://ippc.csb.gov.tr/>
E-posta: ekok@csb.gov.tr

@diesturkiye

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ENTEĞRE KİRLİLİK ÖNLEME VE KONTROL KAPSAMINDA TÜRKİYE'NİN ENDÜSTRİYEL EMİSYON STRATEJİSİNİN BELİRLENMESİ PROJESİ

Genel kavramlar

EKÖK: Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Direktifi (2008/1/EC) ile belirlenen çeşitli sanayi kaynaklarından oluşan kirliliği en aza indirmek için geliştirilen entegre bir yaklaşım anlamına gelmektedir. Direktif, yüksek kirlilik potansiyeli olan sanayi ve tarım faaliyetlerinin; hava, su ve toprak kirliliğine yönelik emisyonlarını, atık oluşumunu, hammadde kullanımını, enerji verimliliğini, gürültüyü, kazaların önlenmesini ve işletmenin faaliyetinin sonlanması durumunda saha islahını da içeren tüm çevresel performansı dikkate alan entegre bir çevre izin sistemini içerir. EKÖK Direktifi 2010 yılında yapılan düzenleme ile 2010/75/EU Endüstriyel Emisyonlar Direktifi 1. ve 2. Bölümleri içerisinde yer almaktadır.

EED: AB tarafından EKÖK Direktifi de dahil olmak üzere 7 farklı direktifin yeniden biçimlendirilmesiyle Endüstriyel Emisyonlar Direktifi (IED-2010/75/EU) yayımlanmıştır. EED genelinde zararlı endüstriyel emisyonları azaltarak insan sağlığının yüksek düzeyde ve çevrenin bütünsel olarak korunmasını hedefler. EED, emisyon limitlerinin mevcut en iyi tekniklere (MET) ve MET'ler ile ilişkili emisyon seviyelerine (MET-İES) dayanan entegre çevre izni

EKÖK Yaklaşımının Ulusal Mevzuata Uyumlaştırılması İçin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, EKÖK projeleri yürütmektedir.

yükümlülüklerinin belirlenmesiyle, bir tesisin tüm çevresel performansını değerlendirmek için tasarlanmıştır. Direktif, enerji üretimi, metal üretimi ve işlenmesi, mineral, kimya, atık yönetimi ve hayvancılık gibi faaliyetleri de içeren diğer sektörler olmak üzere 6 endüstriyel kategori için uygulanmaktadır.

MET (Mevcut En İyi Teknikler): Emisyonların çevre üzerindeki etkilerinin bütün olarak önlenmesi, bunun mümkün olmadığı durumlarda en aza indirilmesi amacıyla belirlenmiş emisyon sınır değerlerini ve entegre çevre izni şartlarına temel oluşturacak en etkin, ileri ve uygulanabilir teknikleri içerir.

MET Referans Dokümanı (MET-Ref Dokümanı):

Direktif Ek-I listesinde yer alan faaliyetler için Ek III listesinde yer alan kriterler dikkate alınarak, sektörel olarak hazırlanan ve uygulanan teknikleri, mevcut emisyonları, azaltım seviyelerini, METlerin belirlenmesinde göz önünde bulundurulmuş kriterleri, MET sonuç belgelerini ve gelişmekte olan teknikleri içeren dokümandır.

MET Sonuç Belgesi: MET-Ref dokümanının;

MET'lerle ilgili sonuçlar, tanımlar, MET uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi için gerekli bilgiler, MET-İES, izleme, azaltım seviyeleri ve saha iyileştirilmesi uygulandığı durumlarda iyileştirme tedbirlerine ilişkin kısımlarını içeren belgedir.

Kilit mesajlar

Kamu kurumları için

• Çevre kalitesinin iyileştirilmesinde entegre kirlilik önleme ve kontrol ile temiz üretim yaklaşımı konusunda farkındalık oluşturulması

• EKÖK yaklaşımının Türkiye'de uygulanması için yol gösterici bir Ulusal Eylem Planı hazırlanması

• Endüstriyel faaliyetler için entegre kirlilik önleme ve kontrol yaklaşımı uyum maliyetlerinin belirlenerek farkındalığın artırılması

• Türkiye'de sanayi kaynaklı emisyonların azaltımına katkı sağlanması

• EKÖK yaklaşımı içeren kolay, etkili ve uygulanabilir bir yazılım geliştirilmesi

Sanayi için

• Kamu ve sanayi işbirliğinin geliştirilmesi

• EKÖK konusunda Ulusal Eylem Planı hazırlanması aşamasında aktif rol alma imkanı

• Çevre yatırımları planlamasında mevzuat çerçevesinde doğru adımların belirlenmesi

• Sanayide atık arıtım ve bertaraf maliyetleri ile hammadde, enerji ve su kullanımında tasarruf sağlanması

• Daha verimli üretim proseslerine erişim imkanı

• Gelişen ürünler, hizmetler, işçi sağlığı ve güvenliği ve şirket imajı kapsamlarında iyileştirilme

• Sanayi ile ilişkili Sivil Toplum Kuruluşları'nın (STK), proje çalışmaları tamamlandıktan sonra da sanayiciler ile teması devam edeceği için, EKÖK yaklaşımı konusunda bilgilendirilmesi

• EKÖK yatırımları ile orta ve uzun vadede yeni ihracat pazarlarına erişim sağlanması ve ekonomik kazanç elde edilmesi

Sonuç 1 EKÖK yaklaşımının uygulanması için teknik kapasite ve altyapının geliştirilmesi

Kimya ve mineral endüstrisi için metodoloji raporlarının ve MET kontrol listelerinin hazırlanması

Sektörel ve bölgesel prensiplerin, emisyon değerlerinin ve genel bağlayıcı kuralların temellerinin belirlenmesi

EKÖK uygulaması için yeni yazılım geliştirilmesi

EED kapsamındaki tesislerin güncellenmiş envanterinin oluşturulması

Taslak EKÖK Yönetmeliği'nin hazırlanması

EED uygulaması için gereken toplam maliyetin belirlenmesi

Tüm çevresel bileşenlere (hava,su,toprak,gürültü, atık vb) yönelik hazırlanan eylem planlarını kapsayan ve sektörel geçiş takvimini içeren Ulusal Eylem Planı(UEP) hazırlanması

Sektörel MET Ref Dokümanları ve MET Sonuç Belgeleri Kılavuzları'nın hazırlanması

Proje internet sitesinin güncellenmesi ve IEDPedia oluşturulması

Çalıştaylar ve saha ziyaretleri düzenlenmesi ve yardım masası kurulması

EKÖK yaklaşımının Türkiye'de uygulanması için ÇŞB kapasitesinin artırılması

AB uygulamaları bazında ulusal etkili kirlilik kontrolü uygulamalarının geliştirilmesi

ÇŞB ve ilgili paydaşlar için eğitim programı, tanıtım çalıştay ve farkındalık semineri, çalışma ziyaretleri, uluslararası sempozyumlar düzenlenmesi ve görsel ve yazılı belgeler (videolar, broşürler, kitapçıklar vb.) hazırlanması

Staj programı düzenlenmesi

Sonuç 2 Kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ve farkındalığın artırılması

Temiz üretim, sürdürülebilir sanayi, kalkınan Türkiye

